

EUE Lehtinen Jonna(UM), Kytölä
Pirjo(UM)

01.10.2020

Asia

Kilpailukykyneuvosto

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 29.09.2020 - 29.09.2020

Kilpailukykyneuvosto (tutkimus) päätti muutamista jäljellä olevista keskeneräisistä asioista (ohjelman sisäinen budjettijako ja kansainvälinen yhteistyö), ja saavutti neuvoston yleisnäkemyksen Horisontti Eurooppa -ohjelman asetuksesta ja erityisohjelmasta. Neuvoston puheenjohtaja sai täten mandaatin jatkaa trilogineuvotteluja Euroopan Parlamentin kanssa. Jäsenmaat korostivat tarvetta saavuttaa sopu vuoden loppuun mennessä, jota ohjelman aloitus ei viivästy.

TIISTAI 29. SYYSKUUTA 2020 (klo 10.00)

TUTKIMUS

1. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asiakirjan 10109/1/20 mukaisesti.

2. A-kohtien hyväksyminen

Puheenjohtaja toteaa, että kokous ei ole ministerien vähäisyydestä johtuen päätösvaltainen eikä A-kohtia voida siten hyväksyä tässä neuvostossa.

a)	Non-legislative list	11092/20
b)	Legislative list (Public deliberation in accordance with Article 16(8) of the Treaty on European Union)	11093/20

Legislative deliberations

(Public deliberation in accordance with Article 16(8) of the Treaty on European Union)

3. Regulation on establishing Horizon Europe's Framework Programme

General approach (1)

9865/18 + ADD 1

10948/20 + COR 1

+ COR 2

**4. Decision establishing specific programme implementing Horizon Europe
General approach (1)
9870/18 + ADD 1
10952/1/20 REV 1
+ REV 1 COR 1**

Horisontti Eurooppa –asetus ja erityisohjelmapäätös / Yleisnäkemys

Puheenjohtaja ilmoitti, että asetuksen ja erityisohjelmapäätöksen tekstit keskustellaan samaan aikaan. Pj esitteli Horisontti Euroopan yleisnäkemyksen valmistelun tilannekuvan. Tutkimustyöryhmä- ja Coreper-tasolla oli tehty paljon erinomaista työtä. MFF-, synergia- ja NGEU-paketit saatiin sovittua näillä tasoilla. Komissio esitti näkemyksensä, että pöydällä on nyt realistinen ja pragmaattinen kompromissi. Puheenjohtaja avasi keskustelun vain kahdesta jäljellä olevasta paketista, joissa jäsenmailla eriäviä kantoja; sisäisestä budjettijaosta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Useat jäsenmaat asettivat kokouksessa tärkeimmäksi prioriteetikseen nopean sovun saavuttamisen, jotta ohjelma saadaan ajoissa käyntiin vuoden 2021 alussa.

Budjettijako

Budjetin osalta enemmistö oli esitetyistä vaihtoehtoista 1) juustohöylä tai 2) juustohöylä + 200 milj. euron siirto tutkijaliikkuvuuteen uudesta Euroopan innovaationeuvostosta EIC:stä vaihtoehdon 1) kannalle. Ne maat, jotka pitivät tasaista juustohöylää hieman parempana (ml. SE, FI ja FR) olivat valmiita myös tähän vaihtoehtoon. Ratkaisu saavutettiin siten helposti ja pj etenee vaihtoehdon 2) mukaisesti.

Jotkut maat, esim. NL, jotka asettuivat nyt EIC:stä leikkaamisen kannalle, pitivät tärkeänä, että tulevissa budjettineuvotteluissa EP:n kanssa lisäleikkauksia EIC:hen ei tehtäisi. Muutamat maat, erityisesti SI, HR, CZ, BG, olisivat pitäneet myös infrastruktuurirahoituksen lisäämistä tärkeänä. FR ja IT nostivat esille kyberturvallisuuden ja yhteiskunta- ja humanististen tieteiden rahoituksen suhteellisen niukkuuden.

Aiemmin neuvotteluissa paljon keskustelua herättäneen nk. Widening-maiden korvamerkityn rahoituksen nostamisen puolesta puhui yllättäen vain SI. Toisaalta DK asettui jyrkästi vastustamaan mihinkään aiemmissa neuvotteluissa saavutettuihin sopuihin koskemista widening-excellence-tasapainon osalta.

Kansainvälinen yhteistyö

Puheenjohtaja perustelee tekstiään, jossa voidaan sulkea yksittäisien hakujen ulkopuolelle sellaiset jäsenmaissa sijaitsevat yritykset ja muut toimijat, joiden toimintaa kontrolloidaan suorasti tai epäsuorasti ns. kolmansista maista (EU:n ulkopuoliset maat, joilla ei ole raamisopimusta EU:n kanssa) tarpeella vähentää haavoittuvuutta ja vahvistaa EU:n teknologista suvereniteettia strategisesti tärkeillä aloilla. Avoimuus on silti johtava periaate. Pj toteaa, että ratkaisulla on jo enemmistön kannatus.

Mitä tulee jäsenmaiden rooliin liitännäissopimusten valmistelussa kolmansien maiden kanssa, pj toteaa, että perussopimuksen artikla 218 mukaisesti on edettävä ja teksti vastaa nyt sitä. Komissiolta toivotaan kuitenkin lausuntoa avoimuuden ja vuorovaikutuksen lisäämisestä nyt, kun kolmas maa – suhteiden strateginen merkitys on myös tällä sektorilla kasvanut merkittävästi.

Komissio tukee pj:n työtä asioiden ratkaisemiseksi haastavassa paketissa. Artiklan 18(5) poikkeuksen soveltaminen on sen mielestä selväpiirteisesti esitetty ja varoittaa jäsenmaita olemasta naiiveja kolmansien maiden suhteen.

Jäsenmaiden keskustelussa monet maat esittivät huolta strategisen autonomian tavoittelua heijastelevan artiklan 18(5) käytön epäselvyyksistä sekä mahdollisesta epätasapainosta avoimen talouden kanssa. SE käytti vahvan puheenvuoron, jossa se painotti, että avoimuus on edellytys parhaan yhteiskuntaa ja taloutta hyödyttävän tutkimus- ja innovaatiotoiminnan syntymiselle Euroopassa, ja vaati, että kirjattua poikkeusta käytetään vain turvallisuusrelevanteista syistä. SE jätti tästä asiasta lausuman, johon keskustelussa yhtyivät FI, LT, CZ ja RO. IE, EE ja LV ilmoittivat yhtyvänsä lausuman henkeen. Lähes yhtä vahvat puheenvuorot tästä näkökulmasta käyttivät myös DK ja MT.

FI kysyi erityisesti, miten mitataan milloin ulkopuolinen kontrollointi olisi asetuksen tekstin tarkoittamalla tasolla (kriteerit, prosessi, soveltamisen alue), ja olisi toivonut artiklan vahvistamista positiivisemmilla elementeillä, kuten riskien ja etujen puntarointi ja Euroopan säilyttäminen avoimena yrityksille, jotka noudattavat sääntöjämme ja standardejamme (Eurooppa-neuvoston tulevien päätelmien hengen mukaisesti). (Kokonaiskuvassa hyvin monet Eurooppaan investoivat kolmansien maiden yritykset tuovat enemmän etuja (tietoa, työpaikkoja, vastavuoroista markkinoille pääsyä etc.) kuin haittoja.) Myös IPR-regiimin vahvistamisen luo meille menestystekijöitä ilman turhia ylimääräisiä rajoituksia.

FR ja EL halusivat edellisten vastaisesti jopa tiukentaa tekstiä niin, että tämänkaltaisen osallistujien poissulkeminen olisi enemmän sääntö kuin poikkeus. Riittävä enemmistö jäsenmaista totesi kuitenkin pj:n tekstin olevan tässä vaikeassa tilanteessa sopivassa balanssissa, vaikka moni täsmensikin, että poikkeusta tulee silti käyttää tarkoin harkitusti ja tapauskohtaisesti.

Jäsenmaiden roolin vahvistamista (artikla 12 ja resitaali 25b) liitännäismaiden kanssa tehtävien sopimusten valmistelussa vaativat FR, IT ja ES (joidenkin pienten maiden tukemana). Komission lausuma olisi vähintä mitä tulisi saada. Komissio antoi suullisen vakuutuksen kokouksessa. Puheenjohtaja katsoi tämän riittävän. Lisäksi muutamat maat nostivat esille tyytymättömyytensä informaation puutteeseen nk. Pay as you go –mallin ehdoista (mm. PL, CZ).

Puheenjohtaja vahvistaa neuvoston yleisnäkemyksen saavutetuksi ja saavansa mandaatin trilogineuvotteluihin Euroopan Parlamentin kanssa.

Keskustelussa jäsenmailta sateli kiitosta erityisesti AT-, RO- ja FI-puheenjohtajuuksille, joiden kaudella valtaosa Horisontti Eurooppa –asetuksen ja erityisohjelman päätöksen sisällöistä saatiin sovittua. Erityistä kiitosta annettiin siitä, miten synergioita muiden rahoitusohjelmien kanssa saatiin edistettyä viime vuoden aikana. FI-puheenjohtajuuskaudella tämä oli keskeinen tema.

Suomen edustajat

Pysyvän edustajan sijainen Minna Kivimäki virkamieskuntineen

Asiakirjat

Asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	kilpailukykyneuvosto, tutkimus
Hoitaa	LVM, OM, TEM, UM

Tiedoksi	ALR, EUE, MAVI, MMM, OKM, PLM, SM, STM, TRAFI, TULLI, VM, VNK, VTV, YM
----------	--
